

REMISSVAR

2024-11-08

Justitiedepartementet

Diarienummer: Ju2024/01560

Betänkande av utredningen om stärkt skydd för Sveriges säkerhet vid allmänna sammankomster (SOU 2024:52)

Bygdegårdarnas Riksförbund har genom remiss beretts tillfälle att yttra sig över rubricerat betänkande.

Förbundet avger härmed följande yttrande.

1 Inledning

Bygdegårdarnas Riksförbund (i det följande benämnt förbundet) är en partipolitiskt och religiöst obunden organisation med en demokratiskt uppbyggd struktur genom föreningar, distrikt och riksorganisation i form av förbundsstyrelse och kansli. Förbundet består för närvarande av 1469 föreningar och till dem anknutna bygdegårdar som är representerade över hela landet, företrädesvis dock utanför tätorter.

Förbundet ingår i den grupp av organisationer som representerar allmänna samlingslokaler och åtnjuter i denna egenskap statsstöd från Boverket. Detta innebär att bygdegårdar i princip bör upplåta sina lokaler för allmänna sammankomster som främjar, kultur, utbildning, fritidsverksamhet etc.

Under år 2023 bedrevs således ca 56% av verksamheten i form av uthyrning och 44% av egen verksamhet, det senare verksamhet som besöktes av totalt ca 500 000 besökare. Över hälften av bygdegårdarna har verksamhet riktad till barn och unga. Valborgsfirande, julmarknader och midsommarfirande liksom uthyrning till födelsedagar, bröllopsfirande etc. är vanliga. En av tio kommuner har en bygdegård ingående i den kommunala beredskapsverksamheten, ofta i form av så kallade trygghetspunkter. Bygdegårdarna är också arrangörer av mängder av konserter, utomhusbioturné med mera.

2 Är förbundet berörda av de frågor som behandlas i rubricerat betänkande?

Förbundet är – liksom alla medborgare och alla organisationer – berörda av de frågor som gäller fri och rättigheter i Regeringsformen. Gränserna för dessa rättigheters utsträckning och eventuella ändringar i dessa rättigheter bör, enligt förbundets mening, ske med stor omsorg och försiktighet och endast förestavas av behov som ter sig helt nödvändiga att kunna möta.

Förbundet har inte under sin hittillsvarande verksamhet haft anledning att närmare hantera svåra mötesstörningar eller andra frågor som rör fri- och rättigheter av den natur som behandlas i betänkandet. I närtid har vid något enstaka tillfälle polis tillkallats för att avhysa personer som inte varit inbjudna till något möte i en bygdegård.

Bygdegårdarnas Riksförbund

Det kan naturligtvis inte uteslutas att någon typ av möte eller demonstration kan komma att äga rum i eller i anslutning till en bygdegård, men förbundet gör den bedömningen att detta torde vara ovanligt, inte minst beroende på att bygdegårdar i allt väsentligt är belägna på landsbygden.

Betänkandet behandlar frågor som gäller hur långt vissa fri- och rättigheter enligt Regeringsformen kan inskränkas med hänsyn till rikets säkerhet eller för mycket omfattande ordningsstörningar inom landet.

Rikets säkerhet, d.v.s. landets integritet och oberoende, torde - enligt förbundets mening - rimligen kunna inordnas i sådana behov som kan medföra vissa inskränkningar i de angivna rättigheterna. Svåra ordningsstörningar i samband med olika politiska eller andra manifestationer som sker i skydd av mötesfrihet, demonstrationsfrihet, yttrandefrihet och religionsfrihet, torde enligt förbundets mening normalt kunna bemästras inom ramen för den lagstiftning som för närvarande gäller. Men det kan inte bortses från att vissa manifestationer stundom kan leda till både svårt ansträngda relationer med främmande makt och till svårigheter för polismyndigheten att bemästra situationerna.

De intressekonflikter som uppstår mellan dessa krav på att kunna upprätthålla de grundläggande fri- och rättigheterna och relationerna till främmande makt och svåra ordningsstörningar med risk för omfattande egendoms- och personsador är svåravvägda.

Ytterst är dessa avvägningar av politisk natur och förbundet avstår därför från att göra en sådan mer specificerad bedömning.

Detta ärende har beretts in om Bygdegårdarnas Riksförbund av expert inom krisberedskap, särskilda händelser och totalsvar Björn Körlof.

Mikael Larsson
Förbundsordförande

Kenneth Lundmark
Förbundschef